

[Undervisningsministeren.]

For at folketinget kunne danne sig et skøn over, hvad der efter dette kriterium på fuldkommen videnskabelig, saglig basis kunne påregnes at ville blive givet til den islandske håndskriftsamling, har vi i undervisningsministeriet ladet sagkyndige videnskabsmænd gennemgå håndskriftsamlingen, og de er kommet til det resultat — det står i bemærkningerne — at mellem 1 800 og 1 900 numre af den samlede arnamagnæanske samling ville falde ind under de kriterier, som er angivet i lovforslaget. Samtidig er islandske videnskabsmænd med udgangspunkt i forslaget formuleret nået til et resultat, der stort set svarer til, hvad danske videnskabsmænd er enige om, med hensyn til, hvilke dele af samlingen der falder ind under reglerne i lovforslaget. Der vil ikke mellem danske og islandske videnskabsmænd være problemer af nogen reel betydning ved den deling af stiftelsen i 2 afdelinger, som er angivet i lovforslaget.

Naturligvis må alle enkeltheder ved den foreslåede deling af samlingen gennemgås meget nøje ud fra den beslutning, som folketinget nu måtte træffe, men det vil ikke volde vanskeligheder at finde en løsning efter de givne direktiver, som godkendes ud fra rent videnskabelige synspunkter af videnskabsmændene både i Danmark og i Island.

Jeg har ment, at det var nødvendigt, før et forslag kunne fremsættes for folketinget, at disse ting var klarlagt. Det er princippet i lovforslaget, der nu skal tages stilling til, ikke den praktiske deling af samlingen, som sagligt set er undersøgt; drøftelserne inden for de sagkyndiges kreds har vist, at der ikke vil være vanskeligheder. Men skulle der ved den endelige gennemgang af de enkelte skrifter, som nu skal foretages af 2 repræsentanter fra universitetet i København og 2 repræsentanter for universitetet i Reykjavik, vise sig uenighed mellem disse sagkyndige om forslaget forståelse og fortolkning, skal sagen ifølge lovforslaget til drøftelse mellem de to landes undervis-

ningsministre, men den endelige afgørelse ligger i så fald hos den danske statsminister.

Det er klart fastslået, at hvad der er brug for ved udarbejdelsen af den oldislandske ordbog, bliver tilbage i Danmark, så længe det er nødvendigt af hensyn til det saglige arbejde med ordbogen, dog ikke ud over 25 år.

Før udlevering finder sted, vil alle håndskrifterne blive mikrofilmet, og desuden vil håndskrifterne til videnskabeligt brug fremdeles kunne udlånes landene imellem. Der forudsættes i det hele taget et sagligt videnskabeligt samarbejde mellem videnskabsmænd i de to lande.

Man spørger om, hvem der har brugt håndskrifterne, hvem der har studeret håndskrifterne her i landet. Igennem den sidste halve snes år har vel nogenlunde lige mange islændinge og danske studeret håndskrifterne. Herudover har der været en del udlændinge, som naturligvis med samme udbytte kan studere håndskrifterne i Island som i Danmark.

Tilbage bliver derefter for folketinget at tage stilling til princippet: vil Danmark på det grundlag, der er foreslået, afgive til Island som kultureje en del af disse håndskrifter? Den danske regering er af den bestemte opfattelse, at der ikke foreligger noget tvivlsspørgsmål om ejendomsretten til håndskrifterne.

Kommissionen, der afgav betænkning i 1951, gav enstemmigt udtryk for den opfattelse, at Danmarks juridiske ret til håndskrifterne var uomtvistelig. Regeringen deler dette synspunkt. Det, som foreslås nu, er, at Danmark af billighedshensyn overgiver en del af håndskriftsamlingen som en gave til Island, og at Island derefter erklærer spørgsmålet for løst endeligt for al fremtid. Inden for kommissionen var langt de fleste medlemmer af den opfattelse, at man ud fra fællesnordisk sympati og som gave ville kunne afgive håndskrifter i et omfang, der stort set svarer til det, lovforslaget indeholder. Om folketingets ret til at foretage de ændringer i Den arnamagnæanske